

ster forlade opholdsstedet og begive sig ad de anviste veje til de udpegede indkvarteringsområder.

Herudover indebærer den almindelige tilholdsbestemmelse i straffelovens § 265, at en person under visse omstændigheder kan forbydes at indfinde sig på bestemte steder.

4. Forholdet til grundloven og Den europæiske Menneskerettighedskonvention m.v.

4.1. Et forbud mod adgang til og ophold i en ejendom, som et eller flere medlemmer af en rockergroupe f.eks. ejer eller lejer, indebærer et indgreb i de pågældendes mulighed for at benytte ejendommen som hidtil.

Det vil kunne anføres, at en vedtagelse af loven vil muliggøre indgreb i en bestående råden, som lovligt er etableret under den hidtidige retstilstand, og at et forbud derfor vil kunne gribe ind i en retsposition, der er beskyttet af grundlovens § 73 om ekspropriation.

Retten til at være sammen med andre på et fælles tilholdssted kan imidlertid ikke i sig selv antages at være en rettighed, der er beskyttet af grundlovens § 73.

I det omfang, et forbud indebærer indgreb i et gode, der er beskyttet af grundlovens § 73, f.eks. en ejendomsret eller en lejeret, vil de fareafværgelses- og beskyttelseshensyn, der ligger bag lovforslaget, tale imod, at et forbud har karakter af ejendomsafståelse i grundlovens forstand.

Det kan imidlertid næppe på forhånd helt udelukkes, at et forbud under særlige omstændigheder økonomisk kan ramme så intensivt, at der uanset det angivne formål er tale om afståelse af ejendom, jf. grundlovens § 73. Det må bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger ekspropriation. I vurderingen vil bl.a. indgå forbudets tidsmæssige udstrækning. Er indgrebet ekspropriativt, vil den pågældende have krav på erstatning. Kan der ikke opnås enighed herom, må spørgsmålet i givet fald indbringes for domstolene.

Der betales ikke i øvrigt erstatning som følge af nedlagte forbud.

4.2. Efter grundlovens § 79 har borgerne ret til uden forudgående tilladelse at forsamle sig ubevæbnede.

Med de foreslåede regler gribes der ikke ind over for forsamlings i traditionel forstand. Som anført ovenfor under pkt. 2.1. vil reglerne ikke kunne anvendes i forhold til møder arrangeret af f.eks. foreninger og grupper, selv om det må befrygtes, at andre grupper vil forsøge med voldelige midler at forhindre afholdelsen af de pågældende møder. Reglerne vil kun kunne anvendes, hvis der er tale om ind-

byrdes (gensidigt) opgør, hvor der på begge sider må antages at blive anvendt voldelige midler, herunder våben og sprængstoffer, der er til fare for udenforstående.

Det kan ikke udelukkes, at den samtidige tilstedeværelse af flere eller samtlige medlemmer af en rockergroupe i visse tilfælde også kan have karakter af en forsamling, der er omfattet af grundlovens beskyttelse af forsamlingsfriheden.

Den grundlovssikrede forsamlingsfrihed kan imidlertid ikke antages at være til hinder for, at der nedlægges forbud mod at mødes i bestemte ejendomme, når forbudet er begrundet i fareafværgelses- og beskyttelseshensyn i forhold til de omkringboende. Forbudet retter sig således ikke mod forsamlingen som sådan, og der gribes ikke ind i anledning af den meningstilkendegivelse, som forsamlingen måtte være udtryk for. De pågældende vil fortsat kunne mødes, blot det finder sted på en lokalitet, hvor der ikke foreligger den angivne fare.

Lovforslaget kan på den baggrund ikke antages at være i strid med grundlovens § 79.

4.3. Lovforslaget, der som anført indeholder hjemmel til under visse betingelser at meddele personer forbud mod at opholde sig i bestemte ejendomme, berører spørgsmål, der er reguleret i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Der henvises navnlig til artikel 8 om retten til privatliv, artikel 11 om forsamlingsfrihed, artikel 1 i 1. tillægsprotokol om ejendomsretten og artikel 2 i 4. tillægsprotokol om retten til frit at vælge opholdssted.

I tilfælde, hvor en medlemsstats lovgivning hjemler myndighederne helt eller delvis skønsmæssige beføjelser, foretager menneskerettighedsorganerne som udgangspunkt ikke en abstrakt prøvelse af, om lovgivningen er i overensstemmelse med konventionen. Det afgørende er, hvorledes beføjelserne anvendes i praksis.

Meddelelse af forbud efter lovforslagets bestemmelser vil efter omstændighederne indebære indgreb i rettigheder, der er beskyttet af de ovennævnte konventionsbestemmelser.

Beskyttelsen efter disse bestemmelser er imidlertid ikke absolut. Der kan – generelt sagt – gøres indgreb i de beskyttede rettigheder, såfremt indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder den offentlige tryghed og forebyggelse af forbrydelser.

Hovedformålet med lovforslaget er at beskytte befolkningen mod at blive ofre i forbindelse med alvorlige og farlige angreb på de ejendomme, hvor rockerne holder til. Det er et formål, som efter konventionen